

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย ปัญหาการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
กาฬสินธุ์ เขต 2 ผู้วิจัยนำมาสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัญหาการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
กาฬสินธุ์ เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ที่มีระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการ
ปฏิบัติงานและสถานภาพแตกต่างกันต่อปัญหาการบริหารสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาข้อคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ บุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จำนวน 606 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ที่ได้มาจากการ
สุ่มแบบอย่างง่าย จากสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2
จำนวน 243 คน

เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นคำถาม เกี่ยวกับระดับปัญหาการบริหารงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยแบ่งระดับปัญหาเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับข้อคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้โปรแกรมเครื่องคอมพิวเตอร์ สถิติใช้ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมุติฐานใช้ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F-test (One-way ANOVA) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัย เรื่อง ปัญหาการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ปรากฏผลการวิจัย ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 243 คน จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 53.50 รองลงมาคือระดับต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 29.22 และระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 17.28 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา 11 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 54.32 รองลงมา 1-4 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.46 และ 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.22 และ จำแนกตามสถานภาพ พบว่า สถานภาพมีจำนวนเท่ากันคือ เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คิดเป็นร้อยละ 33.33

2. ความคิดเห็นของบุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ต่อระดับปัญหาการบริหารสถานศึกษา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า มีปัญหาการบริหารอยู่ในระดับมาก จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และมีปัญหาการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 3 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านงบประมาณ รองลงมาคือ ด้านบุคลากร และมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการบริหารจัดการ

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ที่มีระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา และสถานภาพ แตกต่างกันต่อปัญหาการบริหารสถานศึกษา พบว่า บุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ที่มีระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และสถานภาพแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารสถานศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

4. ข้อคิดเห็นที่ได้จากการวิจัย

4.1 ด้านบุคลากร

- 4.1.1 จำนวนครูผู้สอนไม่เพียงพอต่อจำนวนห้องเรียน
- 4.1.2 ครูสอนวิชาที่ไม่ตรงกับสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา
- 4.1.3 ครูปฏิบัติงานพิเศษมากกว่างานสอน
- 4.1.4 ผู้บริหารได้รับการอบรมเทคนิคการบริหารยุคใหม่บ่อย
- 4.1.5 ไม่มีการจัดสรรบุคคลรับผิดชอบงานพิเศษ เช่น งานธุรการ

งานพัสดุ – การเงิน

- 4.1.6 ครูควรได้รับการอบรมและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
- 4.1.7 บุคลากรขาดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน
- 4.1.8 การพิจารณาความดีความชอบควรยึดผลการพัฒนาคุณภาพ

การศึกษา

4.1.9 บุคลากรในสถานศึกษา/ในระดับกลุ่ม/และภาพรวมในระดับเขตพื้นที่ไม่มีโอกาสได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

4.2 ด้านงบประมาณ

4.2.1 การจัดสรรงบประมาณสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวนน้อยไม่สามารถนำไปพัฒนาได้อย่างเต็มที่

- 4.2.2 งบประมาณไม่เพียงพอต่อการบริหารงาน
- 4.2.3 การจัดสรรงบประมาณควรให้กับโรงเรียนโดยตรง
- 4.2.4 การจัดซื้อจัดจ้างควรเป็นอำนาจของ โรงเรียนทั้งหมด
- 4.2.5 การจัดซื้อ/จัดจ้างมีหลายขั้นตอนทำให้การเบิกจ่ายงบประมาณ

ล่าช้า

4.3 ด้านวัสดุอุปกรณ์

4.3.1 โต๊ะเก้าอี้ของครูและของนักเรียนไม่เพียงพอ

4.3.2 ขาดงบประมาณซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์

4.3.3 อุปกรณ์ในห้องสำนักงานไม่ทันสมัยเท่าควร

4.3.4 สื่อการสอนสมัยใหม่ เช่น คอมพิวเตอร์ ไม่เพียงพอ

4.3.5 ขาดแคลนเทคโนโลยีที่ทันสมัย

4.3.6 วัสดุอุปกรณ์ไม่ได้รับการจัดสรรจากหน่วยงานต้นสังกัด ทำให้เป็น

ภาระของผู้บริหารและคณะครูในการจัดหา

4.3.7 วัสดุอุปกรณ์ไม่มีประสิทธิภาพในการใช้งาน

4.3.8 สื่อต่างๆ ที่ใช้ในการสอนไม่ตรงตามหลักสูตร

4.4 ด้านการบริหารจัดการ

4.4.1 โครงสร้างการบริหารไม่ชัดเจน

4.4.2 เกณฑ์การประเมินโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดเล็กใช้

เกณฑ์ ไม่เหมาะสม

4.4.3 การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการมีน้อยเกินไป

4.4.4 ผู้บริหารไม่กระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน

4.4.5 การกระจายอำนาจให้โรงเรียนไม่เหมาะสม เช่น ไม่ให้สิทธิในการบริหารจัดการภายในโรงเรียนได้อย่างเต็มที่ ได้แก่ การบริหารงานบุคลากร และการจัดซื้อ/จัดจ้าง

4.4.6 การกำหนดวิสัยทัศน์ไม่ชัดเจน

อภิปรายผล

จากการวิจัย ปัญหาการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาศสินธุ์ เขต 2 ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

สมมุติฐานที่ 1 ปัญหาการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาศสินธุ์ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา กาศสินธุ์ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนด

จากการผลการวิจัยที่พบว่า ปัญหาการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางอาจเป็นเพราะว่า อาจเป็นเพราะว่า

1. ด้านบุคลากร บุคลากรของสถานศึกษามีจำนวนไม่เพียงพอต่อห้องเรียน ครูไม่ได้รับการอบรมอย่างสม่ำเสมอ ครูขาดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานและน้กการภารโรงมีไม่เพียงพอ
2. ด้านงบประมาณ การเบิกจ่ายงบประมาณค่อนข้างล่าช้า มีขั้นตอนปฏิบัติค่อนข้างมาก ระเบียบการใช้งบประมาณเข้าใจยาก เจ้าหน้าที่การเงินขาดประสบการณ์ และการจัดซื้อ/จัดจ้างมีขั้นตอนมาก
3. ด้านวัสดุ-อุปกรณ์ โต๊ะและเก้าอี้ของครูและของนักเรียนไม่เพียงพอ ห้องเรียนไม่เหมาะสม
4. ด้านบริหารจัดการ ไม่มีการกำหนดนโยบายหรือกำหนดแต่ไม่ชัดเจน ไม่มีการรับฟังความคิดเห็นจากคณะครู ผู้ปกครองและประชาชน และขาดการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

จากเหตุผลดังกล่าวน่าจะจะเป็นเหตุผลว่า ผลการวิจัยปัญหาการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

สมมุติฐานที่ 2 บุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ที่มี ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และสถานภาพ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน

ผลการวิจัย พบว่า บุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 มีระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและสถานภาพแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารสถานศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยที่พบไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ วิลาวัลย์ ไพโรจน์ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน โดยรวมและในงานทั้ง 6 งานไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ สมมาตร สุวรรณทวี (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาระดับและลำดับปัญหาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารโรงเรียน สังกัด

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลาที่มีประสิทธิภาพการเป็นผู้บริหารต่างกัน มีปัญหาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาโดยส่วนรวมและแต่ละงานไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับประเสริฐชัย พิศาครมย์ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบระดับปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ ของบุคลากรฝ่ายบริหาร ที่มีสถานภาพต่างกัน ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชามีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานวิชาการ โดยรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ นันทวดี นิลกระจำง (2540 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย ปัญหาการบริหารงานของสำนักงานสามัญศึกษากรุงเทพมหานครในการให้บริการแก่ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ส่วนกลาง ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ส่วนกลาง ที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนดีเด่นและผู้บริหารโรงเรียนทั่วไปมีทัศนคติต่อปัญหาการบริหารงานของสำนักงานสามัญศึกษากรุงเทพมหานคร โดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่ไม่สอดคล้อง วิลาวัลย์ ไพโรจน์ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่แตกต่างกัน ผลการศึกษาพบว่า อาจารย์ที่มีประสิทธิภาพในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารโรงเรียนของบริหารโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับ ลวด แก้วไรสง (2540 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย ปัญหาการบริหารงานของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัย พบว่า เมื่อจำแนกตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง เจ้าอาวาส และครูพี่เลี้ยง มีความเห็นต่อปัญหาการบริหารงานของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดอุบลราชธานี โดยรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกัน

จากผลการวิจัยที่พบว่าบุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 มีระดับการศึกษา ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และสถานภาพแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารสถานศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่า

1. ผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนเป็นผู้สอนมาก่อน การมองปัญหาจึงไม่แตกต่างกันเพราะมีประสบการณ์ที่คล้ายคลึงกัน
2. ระดับการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนอยู่ในระดับใกล้เคียงกันหรือเท่าเทียมกัน ประกอบกับผ่านการศึกษาสายครุมาเหมือนกัน วิธีมองปัญหาจึงไม่แตกต่างกัน

3. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนร่วมกันทำงานมาหลายปีพบปัญหาเดียวกัน และมีเวลาปรึกษาหารือร่วมกันในการวิเคราะห์ปัญหาและศึกษาแนวทางในการแก้ปัญหาาร่วมกัน

4. ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมาจากบุคคลที่ได้รับการยอมรับจากชุมชนเช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นายกองจัดการบริหารส่วนตำบล หรือตำแหน่งอื่นๆ ที่มีลักษณะคล้ายกัน บุคคลดังกล่าวปัจจุบันมีระดับการศึกษาค่อนข้างสูง มีความเข้าใจในการจัดการศึกษา ทำงานร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่เป็นระยะเวลายาวนานจึงอาจมีประสบการณ์ที่ ไม่แตกต่างกับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านบุคลากร

1.1.1 ควรส่งเสริมให้ครูได้ศึกษาต่อตรงสาขากับวิชาที่สอน

1.1.2 ควรจัดสรรภาระงานของครูให้เหมาะสมไม่ให้ครูรับผิดชอบงาน

มากเกินไป

1.1.3 ควรมีการบรรจุเจ้าหน้าที่ธุรการและการเงิน โคนตรง

1.2 ด้านงบประมาณ

1.2.1 ควรมีการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอในการปฏิบัติงาน

1.2.2 ควรจัดงบประมาณให้สอดคล้องกับการกิจ

1.2.3 ควรเบิกจ่ายงบประมาณให้ทันเวลา

1.3 ด้านวัสดุ - อุปกรณ์

1.3.1 ควรเพิ่มอุปกรณ์การเรียน - การสอนให้เพียงพอ

1.3.2 ควรจัดหาอุปกรณ์ที่ใช้ในสำนักงานให้เพียงพอ

1.3.3 ควรจัดหาอุปกรณ์ที่ใช้ในสำนักงานที่ทันสมัย

1.4 ด้านบริหารจัดการ

- 1.4.1 ควรกำหนดนโยบายในการปฏิบัติงานให้ชัดเจน
- 1.4.2 ควรให้มีการกระจายอำนาจในการปฏิบัติงาน
- 1.4.3 ควรมีการประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรวิจัยเพื่อค้นหาแนวทางและกระบวนการในการบริหารจัดการโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ
- 2.2 ควรทำการวิจัยโดยแยกปัญหาแต่ละด้าน เช่น ปัญหาด้านบุคลากร ปัญหาด้านงบประมาณ ปัญหาด้านวัสดุ-อุปกรณ์ และปัญหาด้านการบริหารจัดการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY